ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ
В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ:
ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, СТРАТЕГІЇ

ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, СТРАТЕГІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ВІДКРИТОГО
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО
ОНЛАЙН-ФОРУМУ

Київ, 25–28 листопада 2025 року

Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національна академія педагогічних наук України
Національний центр «Мала академія наук України»
Інститут обдарованої дитини НАПН України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Кафедра ЮНЕСКО з наукової освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
Український мовно-інформаційний фонд НАН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України
Інститут цифровізації освіти НАПН України
Донецький державний університет внутрішніх справ
Центр українсько-європейського наукового співробітництва
Кафедра професійної та вищої освіти
Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України
Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти
Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України
Комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти
педагогічних працівників Черкаської обласної ради»
Київський інститут бізнесу та технологій
Херсонський політехнічний фаховий коледж Державного університету «Одеська політехніка»
Відокремлений структурний підрозділ «Березівське вище професійне училище
Національного університету «Одеська політехніка»
Державний професійно-технічний навчальний заклад «Криворізький навчально-виробничий центр»
Комунальний заклад «Рішельєвський науковий ліцей»
Криворізький природничо-науковий ліцей
Громадська організація «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами»
Громадська організація «Стратегія майбутнього»
Громадська організація «Спілка жінок Кіровоградщини»
Міжнародна благодійна організація «Лідер якості»
Науково-освітній альянс «Зелені навички – актуальні для всіх професій»
Інститут прикладних систем управління НАН України
Кіровоградська Мала академія наук учнівської молоді
Центральноукраїнський науковий ліцей Кіровоградської обласної ради

ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, СТРАТЕГІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ВІДКРИТОГО
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО ОНЛАЙН-ФОРУМУ
КИЇВ, 25–28 ЛИСТОПАДА 2025 РОКУ

Київ
Національний центр
«Мала академія наук України»
2025

УДК [37.013:371.2]:001(082)

І-66

Рецензент:

Г. В. Єльникова –голова ради громадської організації «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами», доктор педагогічних наук, професор

Рекомендовано Вченою радою
Національного центру «Мала академія наук України»
(протокол № 7 від 24.11.2025)

Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : зб. матеріалів
І-66 VII Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, Київ, 25–28 лист. 2025 / за заг. ред. І. М. Савченко, В. В. Ємець. Київ, 2025. 344 с.

Матеріали збірника репрезентують тези доповідей учасників VII Всеукраїнського відкритого науково-практичного онлайн-форуму «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії», які присвячені осмисленню теоретичних і методичних принципів забезпечення результативної діяльності закладів освіти; проблем цифровізації освіти, шляхів та засобів формування ефективного віртуального простору для розв'язання актуальних освітніх проблем; питань трансдисциплінарних напрямів наукового мислення; векторів особистісного і професійного розвитку педагога, наукового потенціалу та перспектив впровадження STEM-освіти тощо. Тези доповідей зорієнтовано на узагальнення, систематизацію теоретичних положень, а також на впровадження їх в освітню практику, на використання інноваційних концепцій, застосування експериментальних розробок у процесі наукової та освітньої діяльності.

Матеріали форуму адресовано науковцям, учителям, здобувачам наукових ступенів, студентам, а також усім, хто цікавиться проблемами сучасної освіти в аспекті формування оптимальних умов для успішної самореалізації.

Тези друкуються в авторському оригіналі з незначними редакторськими правками. Відповідальність за зміст та якість поданих матеріалів несуть автори.

УДК [37.013:371.2]:001(082)

© Національний центр
«Мала академія наук України», 2025

Кучерук Л. Д.
Модернізація дидактичного забезпечення
професійної освіти: роль методкабінету в інтеграції
з новою українською школою ……..… 272

Лукашенко К. В.
Формування інженерного мислення в умовах профільної освіти:
дидактичний аспект ……..…… 275

Маклаков К. О.
Інтеграція теорії та практики
у процесі підготовки вчителя технологій до роботи в МРЦ …… 277

Пась М. В.
Жанр пригодницької літератури
у шкільному курсі 5–7 класів НУШ …… 279

Постова К. Г.
Прояви креативності в STEAM-освіті …… 282

Сліпчишин Л. В.
Особливості професійної підготовки учителів технологій
в умовах інноваційного кластеру …… 284

Стукало О. В., Примаченко Ю. І.
Формування технологічної компетентності старшокласників
у контексті оновлення дидактичних систем
профільної середньої освіти …… 287

Тарара А. М., Сушко І. А.
Профільна середня освіта технологічного спрямування:
реалії, виклики, перспективи …… 290

Туташинський В. І.
Системи профільного навчання:
досвід створення, проблеми і перспективи упровадження …… 293

Чистякова Л. О.
Екологічна компетентність як ключовий складник
сучасної технологічної освіти: досвід практичної реалізації …… 295

Наукова панель 10
ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСВІТНІ ТРАЄКТОРІЇ:
ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ……..….. 299

Адаменко А. П.
Можливості сторітелінгу у формуванні
усного мовлення учнів старшої школи ……... 299

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шевченко О., Андрущенко Н., Сірик Е. Роль STEAM-освіти у формуванні креативності й інноваційного мислення здобувачів освіти. *Наукові інновації та передові технології.* 2023. № 7(21). С. 486–496.
2. Поліхун Н., Постова К. Ефективність використання форм і методів навчання обдарованої учнівської молоді в умовах реалізації STEM/STEAM-освіти. *Освіта та розвиток обдарованої особистості.* 2024. № 4 (95). С. 18–24.
3. Кузьменко Н. STEAM-підхід на уроках мистецтва. *Мистецтво та освіта.* 2023. № 4 (110). С. 12–17.
4. Кулінка Ю. STEAM-підхід у формуванні дизайнерської культури майбутніх учителів технологій. *Інноваційні технології у підготовці сучасного педагога.* 2025. Вип. 33. С. 115–120.

Лідія Василівна Сліпчишин,
професор кафедри технологічної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, доктор педагогічних наук, м. Київ,
lida.slipchyshyn@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО КЛАСТЕРУ

Реформи в освіті актуалізують питання про співвідношення традицій та інновацій, враховуючи, що кожна з груп має свої сильні та слабкі сторони. На тлі зміни педагогічних парадигм зростає вимога суспільства до знаходження в освіті проблем і шляхів їх розв'язку, що сприяють якісним перетворенням, адекватним сучасним реаліям. Зміни технологічного ландшафту посилюють увагу до технологічної культури молодого покоління, яка формується в стінах школи на уроках «Технологій». Як показує практика, підготувати сучасного вчителя технологій можна, об'єднавши зусилля наукового, освітнього, виробничого і соціального потенціалів у новітній формі економічних відносин – кластері.

Педагогіка як наука досліджує сутність формування і розвитку людської особистості в спеціально організованому педагогічному процесі, в основі якого лежить теорія і методика виховання. Соціальним аспектом педагогіки є освітня діяльність. Під впливом розвитку суспільства, ускладнення виробництва, інтеграційних і комунікативних процесів змінюються завдання педагогіки у напрямі опрацювання нового змісту освіти і складових педагогічного процесу, що потребує розробки нової методології та сучасного педагогічного мислення.

Серед науковців немає усталених поглядів щодо відмінностей традиційної та нової педагогіки. Якщо в реальному суспільстві тенденції вказують на вищий,

принципово новий рівень розвитку, то потрібно змінювати педагогічну парадигму та орієнтуватися на вироблення нового педагогічного мислення. Як вважає більшість педагогів (С. Бондар, Р. Гуревич, Н. Мойсеюк та ін.), традиційна педагогіка сприяє оволодіванню основами наук відповідно до стандартів, але з позиції примусу, з орієнтацією на інформованість особистості, традиційні методи навчання. Сьогодення ж потребує нової методології, орієнтованої на цифровізацію.

Нова педагогіка пов'язана з переходом до нової освітньої екосистеми майбутнього, яка ґрунтується на інтеграції надбань традиційної педагогіки і можливостей цифрової педагогіки. Постійна адаптація та оптимізація поліпшують освітню систему, а технологічна основа забезпечує доступ до навчання, до його персоналізації відповідно до потреб здобувачів, надає шляхи прискореного розвитку особистості, формує технологічну культуру.

Ключовим ресурсом модернізації сучасної освіти та навчання є цифрові технології. Як зазначено у [2, с. 16], використання цифрових освітніх технологій має сприяти досягненню найбільш поширених в європейських країнах освітніх цілей: якість, ефективність, справедливість і доступ. За кожним з цих вимірів цілі впливають на викладання і результати навчання, сприяють інклюзивності та доступу за допомогою персоналізованих інструментів навчання і допоміжних технологій, тим самим підвищуючи продуктивність та ефективність роботи педагогів. У цифровій освіті виокремлюють такі типи результатів, як: когнітивні навички, соціально-емоційні навички, добробут та соціальні результати [2, с. 18]. Ця освіта потребує адаптації педагогічних підходів, навчальних програм та оцінювання, підтримки вибору відповідних цифрових технологій та інструментів, популяризації ефективних педагогічних практик, розробки стратегій для подолання бар'єрів, що обмежують використання цифрових технологій для викладання та навчання. Завдяки цифровим технологіям неоднаковими способами і в різних аспектах підтримується повсякденне навчання здобувачів: для пошуку, обміну та адаптації педагоги використовують онлайн-платформи, інтерактивні білі дошки, програмне забезпечення для презентацій та відстеження прогресу в навчанні, підготовки та адміністрування оцінювання завдань, інтерактивне програмне забезпечення, навчальне програмне забезпечення, використання ігор тощо. Для багатьох освітніх систем вже стало стандартом використання технологій, які допомагають педагогам та описують поведінку здобувачів [2, с. 63]

Як показало наше дослідження, майбутній вчитель технологій, який навчається в кластерному середовищі за дуальною формою освіти на робочому місці педагога, активно працює над удосконаленням власної методичної та цифрової компетентностей, використовує сучасні цифрові інструменти. Готуючись до занять, він під керівництвом куратора і наставника навчається методично правильно застосовувати традиційні та інноваційні методи, розробляти навчально-методичне забезпечення, використовуючи сучасні комп'ютерно-орієнтовані ресурси і, що найважливіше, відразу на практиці це апробовувати. Як результат, формується глибоке розуміння взаємозв'язків дій педагога з механізмами мислення і сферами особистості здобувача [1, с. 199].

Таким чином, на основі розглянутого вище можна дійти висновку про те, що в сучасних умовах особливістю фахової діяльності вчителя технологій є інтеграція традиційної та цифрової педагогіки, в якій велику роль відіграє його рівень цифрової компетентності, а також здатність ефективно застосовувати в освітньому процесі можливості цифрової педагогіки. Саме завдяки предмету «Технології» відбувається залучення молодого покоління до цінностей технологічної сфери. І в цьому процесі провідну роль виконує сучасний вчитель технологій, підготовлений до вимог реального виробництва в умовах інноваційного кластеру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. OECD& Shaping Digital Education: Enabling Factors for Quality, Equity and Efficiency, OECD Publishing, Paris, 2023. 252 p. URL: https://doi.org/10.1787/bac4dc9f-en (дата звернення: 14.11.2025).

2. Сліпчишин Л. Інноваційне навчально-методичне забезпечення на основі цифрового освітнього ресурсу для підготовки педагогів нового типу. *Багаторівнева система підготовки педагогів профільного і професійного навчання в умовах освітньо-науково-виробничого кластеру*: колективна монографія / за ред. Л. В. Сліпчишин. Київ : УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. С. 188–202.